

Min mening

LESERNE MENER

Bør Brann kjøpe Erik Mjelde?

Ja **53%**

Nei **26%**

Vet ikke **21%**

Antall stemmer: 479

DAGENS SPØRSMÅL:

Har du gått på ski i vinter?

Gi din stemme på ba.no

Ikke tull med trafiksikkerheten!

FOR MANGE: I fjor gikk 214 menneskeliv tapt på norske veier. Det viser en nedgang, men er likevel alt for mange. Trafiksikkerheten på norske veier er for dårlig, og unge er overrepresentert i ulykkesstatistikken. Noe må gjøres nå!

99 av de omkomne i trafikkulykker i 2009 var bilførere, og hele 22 av disse var unge mellom 17-21 år. Dersom trafiksikkerhet hadde blitt prioritert høyere, kunne liv vært spart.

Likevel velger regjeringen å nedprioritere sikkerheten langs norske veier. Regjeringen vil bygge usle ni km midtrabatt. Det er ikke nok, og må mangedobles for å møte behovet.

FORHINDRET: Tre av fire dødsulykker i trafikken er utforkjøringer og møteulykker. Flere av dødsulykkene kunne vært forhindret ved en større satsing på midtrabatter. Statsbudsjettet handler om prioriteringer og bevilgninger. For KrFU handler statsbudsjettet om å prioritere det som er viktig. Det handler om å bevilge penger der det trengs mest.

Vi står alle sammen om en visjon om null drepte og null skadde i trafikken – en nullvisjon. Vi står alle sammen om en visjon om null drepte og null skadde i trafikken – en nullvisjon. Vi står alle sammen om en visjon om null drepte og null skadde i trafikken – en nullvisjon. Vi står alle sammen om en visjon om null drepte og null skadde i trafikken – en nullvisjon.

Regjeringens lite visjonære prioriteringer av midtrabatter og andre sikkerhetstiltak ved norske veier, er respektløst overfor norske trafikanter. Vi må ikke tulle med trafiksikkerheten. Dette handler om menneskeliv.

● **Kjell Ingolf Ropstad,**
leder av KrFU

I denne artikkelen klargjør **TERJE ØSTIGÅRD** endel myter omkring fenomenet Dracula.

Dracula og vampyrer

OPPSTANDELSE: På 1700-tallet ble det i mange øst- og sentraleuropeiske byer rapportert om døde som sto opp fra gravene sine og hjemsøkte venner og slektninger for å tømme dem for blod. Vampyrer skiller seg fra gjengangere nettopp ved at de stjeler blod eller livskraft fra de levende.

Vlad Tepes ble i sin samtid kalt Dracula. Faren Vlad II hadde tilnavnet Dracul, et navn som på rumensk kan bety både drage og djevel, og Dracula betyr «Dragens sønn» eller «Djevelens sønn». Denne tittelen passer på Vlad Tepes (1431-1476) som var, om enn ikke en blodtørstig fyrste, en ekstremt voldelig og fryktet regent.

Vlad Tepes fikk også tilnavnet «pålespidderen» for sin notoriske praksis med å sette sine ofre på spisse påler slik at de fikk en smertefull død. Vekten av ofrene presset pålen langsomt gjennom kroppen og til slutt opp i hodet. Dracula dømte også mennesker til døden med de verst tenkelige torturmetodene; mennesker ble hudflettet, kokt, hengt, brent, hakket i hjel og begravd levende.

SPISTE MIDDAG: Ofte spiste han middag med innbudte gjester i skogen omkranset av ofre som hadde blitt satt på påler. En gang var det en gjest som klaget over lukten fra de råtne likene, og Vlad Tepes løste problemet ved å sette henne på en påle.

Ved et annet tilfelle kom det sendebud fra den tyrkiske sultanen, og de tok ikke av seg hodeplaggene da de besøkte fyrsten siden det var deres tradisjon. Vlad Tepes sa at han kunne hjelpe dem med å bevare tradisjonen deres, og han fikk hodeplaggene spikret til skallene. Denne absurde voldeligheten og torturen var et av utgangspunktene for myten om vampyrer, men Vlad Tepes drakk ikke blod, selv om tittelen «Djevelens sønn» beskriver hans handlinger.

BLOD: En annen blodig kilde til troen på vampyrer er Elizabeth Báthory (1560-1614), som var en ungarsk aristokrat. Hun var kjent for sin skjønnhet og fryktet å bli eldre. Ved et tilfelle slo hun en tjenestepike så hardt at noen dråper blod falt på hennes hud, og Elizabeth mente at huden ble forynget. Ideen om at blodet av unge kvinner hadde livgivende og fornyende kraft var født.

Elizabeth drepte unge kvinner på slottet og tappet blodet deres, som hun badet i. Hun drepte dem også i torturedskapet «jernjomfruen», en jernkiste full av jernnagler, som hun heiste opp under taket, hvorpå hun dusjet i blod for å være evig ung. Elizabeth ble avslørt da noen overtalte henne om at blodet fra mer noble ofre fremfor fattige bondekvinne hadde enda bedre effekt. Elizabeth er

TERJE ØSTIGÅRD

post.doc v/Uni Global, Universitetet i Bergen

DRACULA: Grev Dracula i Bela Lugosis klassiske film fra 1931.

VLAD TEPES.

REELL: Arkeologisk funn som viser at vampyrfrykten var reell. FOTO: ANDERS KALIFF

blitt beskrevet som en levende vampyr og har forsterket myten om blodtørstige mennesker.

VAMPYRER: Forestillingen om at vampyrene er døde som har stått opp fra graven kan ha fysiologiske grunner. Når en person er død skjer nedbrytningsprosessen på ulike måter, og i den tidlige fasen kan det se ut som de fremdeles er i live. Personer i koma kunne bli levende begravd og dermed lage lyder fra kisten hvis de våknet opp. Arkeologisk er det funn som viser at

mennesker har blitt begravd før de var døde ved at kroppene er sterkt forvridd etter den siste dødskampen inne i kisten.

Vern mot vampyrer inkluderte religiøse krusifikker og hvitløk. Ved mistanke om vampyrer kunne graven gjenåpnes og en påle bli stukket gjennom overkroppen. Hodet kunne også separeres fra kroppen og legges mellom beinene. Dette ville sikre de levende fra den fryktelige skjebnen vampyrer ville påføre dem.

I dag er myten om vampyrer fascinerende underholdning. Tidligere var det blodig alvor. Dracula var ingen vampyr, men hans blodige regime var med på å skape troen på en skjebne verre enn døden både for de levende og døde.

FAKTA

■ Vampyren Dracula ble et kultfenomen med Bram Stokers roman *Dracula* fra 1897.

■ Draculafiguren er basert på 1400-tallsfyrsten Vlad Tepes i Transsylvanien, men han var ingen vampyr.

■ Anders Kaliff, professor i arkeologi ved Uppsala Universitetet, har forsket på temaet og skrevet boken *Dracula og hans arv: Myt, fakta, fiksjon* (2009).

Statsministeren

